

رام-۱۰

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

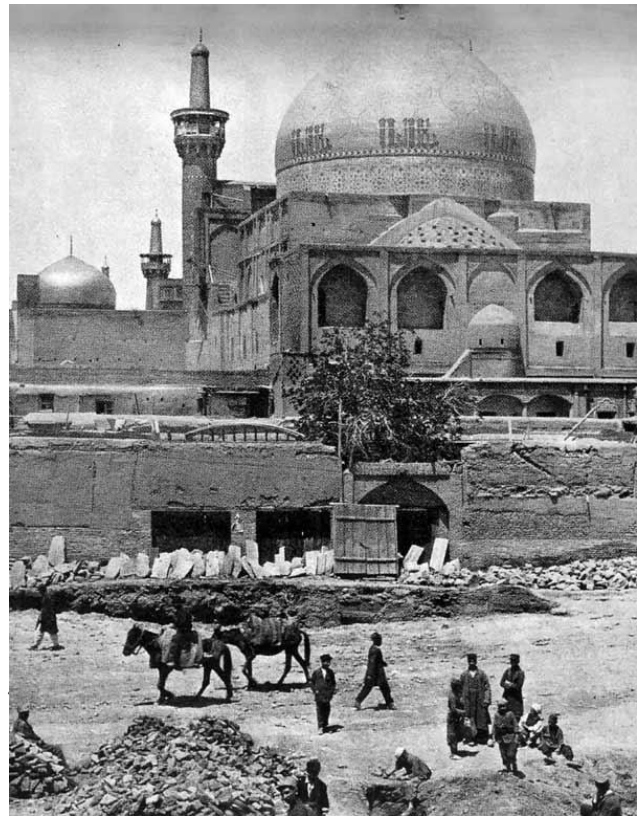
(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

دهم فروردین

دهم فروردین روزی به نسبت مخاطره‌برانگیز برای شهرها بوده است. مهمترین حادثه‌ی این روز در تاریخ معاصرمان حمله‌ی روسها به مشهد و به توپ بستن گنبد حرم امام رضا توسط روسها بوده است. در دهم فروردین سال ۱۲۹۱ ارتش تزاری روس که از مقاومت مردم خراسان خشمگین بود و به دنبال راهی برای زهر چشم گرفتن از دولت ایران می‌گشت، به حرم امام رضا حمله کرد، عده‌ی زیادی از زائران و حاضران را به قتل رساند، و خزانه‌ی حرم را به غارت برد. این حرکت روسها واکنش تندی در میان ایرانیان برانگیخت و در متون عصر مشروطه انعکاس فراوان یافت.

اما بلاهای نازل شده بر شهرها در این روز به توس قدیم و حرم مقدس اش محدود نمی شود. به سال ۱۲۶۴ حادثه‌ی کوشک و کشتار پنج‌ده رخ داد که به جنگ کوتاه روسیه و انگلیس در قلمرو ایران زمین انجامید. در همین روز در ۱۲۹۱ فرانسوی‌ها مراکش را گرفتند و سلطان عبدالحافظ را وادار کردند عهدنامه‌ی فاس را امضا کند و به مستعمره شدن کشورش گردن بنهد. شش سال بعد در یازدهم فروردین ۱۲۹۷ در باکو درگیری‌هایی که پان‌ترکها و بلشویک‌ها بدان دامن می‌زدند آغاز شد و کوشش کنسول ایران در باکو برای میانجیگری بین‌شان به جایی نرسید. در همین روز در ۱۳۲۳ متفقین سنگین‌ترین بمبارانی که شهر ایاصوفیای بلغارستان به خود دیده بود را انجام دادند و این شهر را ویران کردند و شمار زیادی از شهروندانش را کشتار کردند. سال بعد در دهم فروردین (۱۳۲۴) روسها وین و دانزیگ را گرفتند و باز کشتار مهیبی از ساکنان‌شان را رقم زدند.

در ایران در همین روز (۱۲۹۹) وثوق‌الدوله اعلامیه‌ای در حمایت از قرارداد ۱۹۱۹ منتشر کرد که کمابیش به معنای مستعمره ساختن ایران بود و مخالفت شدید نیروهای ملی را برانگیخت. ربع قرن بعد این بار توسعه‌طلبی نوپای شوروی بود که ایران را تهدید می‌کرد و در میانه‌ی ماجرای اشغال آذربایجان توسط ارتش سرخ در دهم

فروردین ۱۳۲۵ حمید سیاح پسر حاجی سیاح جهانگرد مشهور به وزیر مختاری ایران در شوروی برگزیده شد. در همین روز اولین جلسه‌ی شورای عالی اقتصاد به ریاست قوام هم برگزار شد و دکتر علی امینی به ریاست این شورا رسید و علی و کیلی معاونت وی را عهده‌دار شد. این شورا نخستین برنامه‌های مدرن پردامنه برای سازماندهی اقتصاد کشور در دوران پهلوی دوم را به انجام رساند. کوششی در همین راستا چهار سال پیش و در هیاهوی جنگ دوم جهانی هم سابقه داشت و آن در دهم فروردین ۱۳۲۱ بود که دولت از مردم تهران خواست تا از خانه‌هایشان خارج نشوند تا سه هزار و پانصد مامور دولت بتوانند کوپن قند و شکر و ارزاق عمومی را به شکل خانه به خانه توزیع کنند.

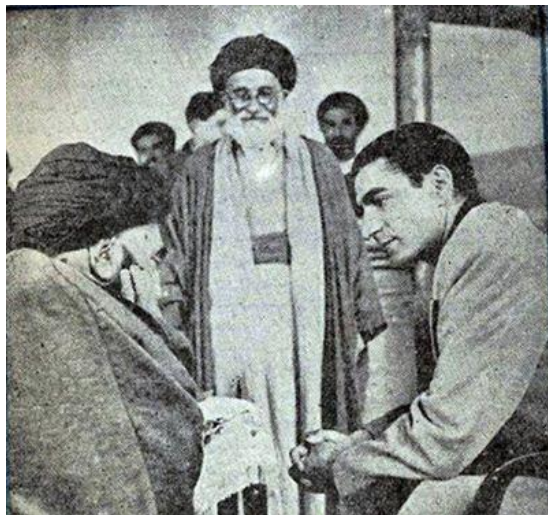
Media Gallery in : www.fouman.com

رخدادهای دیگری هم در سطح جهانی در این روز رخ داده‌اند. در دهم فروردین ۱۲۰۱ استان فلوریدا در آمریکا تاسیس شد. دو دهه بعد در ده فروردین ۱۲۲۰ بانک ملی یونان در آتن تاسیس شد و سال بعدش (۱۲۲۱) برای نخستین بار در آمریکا از اتر برای بیهوشی هنگام عمل جراحی استفاده کردند. در دهم فروردین

۱۲۳۵ عهدنامه‌ی پاریس امضا شد و جنگهای کریمه خاتمه یافت. یک دهه بعد (۱۲۴۶) آمریکایی‌های آلاسکا را به قیمت ۷/۲ میلیون دلار از روسیه خریدند و حدود سی سال بعد (در ۱۲۷۸) جامعه‌ی شیمیدانان آلمان دعوتنامه‌ای برای انجمنهای علمی دنیا فرستاد تا در همایش تعیین وزن علمی عناصر شرکت کنند.

سلطان محمد دوم (فاتح)

شاه و آیت‌الله بروجردی

فریدون آدمیت

دهم فروردین بیشتر بابت زادگان و رفتگانش هم اهمیت دارد. در میان زادگان این روز نامدارتر از همه سلطان محمد فاتح سلطان عثمانی است که در دهم فروردین سال ۸۱۱ زاده شد و کوشش هشتصد ساله‌ی مسلمانان برای فتح قسطنطنیه را به فرجام رساند. شماری از هنرمندان نامدار هم در این روز زاده شده‌اند که از میانشان می‌توان به فرانسیسکو گویا (۱۱۲۵)، پل ورنل (۱۲۲۳)، ونسان ون‌گوگ (۱۲۳۲)، اریک کلپتون (۱۳۲۴)، و سلین دیون (۱۳۴۷) اشاره کرد. دانشمندانی مثل ملانی کلاین (۱۲۶۱) هم در این روز زاده شده‌اند. درگذشتگان نامدار این روز بیشتر به قلمرو ایران زمین مربوط می‌شوند و در میانشان باید از خلیفه المستضیء بالله عباسی

(۵۵۸)، آیت‌الله بروجردی (۱۳۴۰) و فریدون آدمیت (۱۳۸۷) یاد کرد. رونالد ریگان هم در این روز (به سال

۱۳۶۰) ترور شد و نزدیک بود به همین جرگه بپیوندد که جان سالم به در برد!

مناسبتها: یکی از رخداد‌های مهم دهم فروردین حمله‌ی روسها به حرم امام رضا در مشهد است که در

افکار عمومی ایرانیان در تاریخ معاصر ما تاثیر زیادی به جا گذاشت. زاده شدن سلطان محمد فاتح هم البته اهمیت

دارد چرا که شاهی پارسی‌گو و شاهنامه دوست بود و به جنگهای دیرینه‌ی ایران و روم به شکلی قاطع پایان داد.

او دولت روم (اسم رسمی کشور عثمانی) را در آناتولی و اروپای شرقی تاسیس کرد که در کنار دولت صفوی

ایران و دولت گورکانی هند برای نیم هزاره سه تا از بزرگترین دولتهای جهان محسوب می‌شدند و هر به خاطر

چارچوب فرهنگی ایرانی‌شان، رسمیت زبان پارسی در قلمروشان، و تعریف کردن خویش در ادامه‌ی تاریخ ایران

زمین با هم خویشاوندی داشتند.